

ฐานกริยา (ย่อ) PaliDict ๑๗ ส.ค..๖๔

ก.....1	จ.....2	ญ.....3	ถ.....3	ป.....3	ย.....4	ส.....5
ข.....1	ฉ.....2	ฐ.....3	ท.....3	พ.....4	ร.....4	ห.....5
ค.....2	ช.....2	ฑ.....3	ธ.....3	ภ.....4	ล.....4	อ.....5
ฌ.....2	ณ.....3	ต.....3	น.....3	ม.....4	ว.....5	

การท่อง: กข สงสัย*; อา กข อากข หวัง ปรารธนา; กถ เณ ฌย กถ กถย กล่าว; กม ก้าวไป*; นิ กม อ นิกขม (ก้าว)ออก ...

ฉิท อ นิคคหิต ฉินท ตัด ฝ่า ... * ธาตุที่ลง อ ปัจจัยแล้วไม่เปลี่ยนแปลงรูป ให้ท่องย่อ คือไม่ต้องท่อง ตัวปัจจัย และฐาน

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล
ก			
กข	อ	กข	สงสัย
อา-กข	อ	อากข	หวัง, ปรารธนา
อา-กขุณ	อ	อากขุณ	คร่ำออก, อด
กถ	เณ-ฌย	กถ-ถย	กล่าว
กนุท	อ เณ-ฌย	กนุท กนุเท-ทย	ร้องให้, คร่ำครวญ
กม	อ	กม	ก้าวไป
นิ-กม	อ	นิกขม	(ก้าว)ออก
ป-กม	อ	ปกุม	(ก้าว)ออก, หลีกไป
อติ-กม	อ เอ	อติกม-กเม	ก้าวล่วง, ล่วงละเมิด
กมป	อ	กมป	ห้วนไหว
กม	อ เณ-ฌย	กาม กามะ-มย	อยาก, ต้องการ
กร	โอ ยิร	กโร กยิร	ทำ
กส	อ	กส กสส	ไถ, ไส, เสือก
กาส	อ	กาส	ไอ, กระแอม
กิริ	อ	กิริ	เรียราย, เกลั่น
กิลม	อ	กิลม	ลำบาก, เหนื่อย
กิลิส	ย	กิลิสส	เศร้าหมอง
กี	นา	กีนา-ณา	ซื้อ

วิ-กี	นา	วิกกีนา-ณา	ขาย
กีฬ	อ	กีฬ	เล่น
กัญ	เณ ฌย	โกญ-ญย	ตอก, ต่ำ, ทูบ
กัญ	อ	กัญ	คด, งอ, โกง
กฐ	ย	กฐม	โกรธ
กุป	ย	กุปป	โกรธ, กำเริบ
อา-กฐ	อ	อกฐอส	ต่ำ
ป-กฐ	อ	ปกฐอส	ร้องเรียก
ปฎิ-กฐ	อ	ปฎิกฐอส	คัดค้าน; ต่าตอ
โกญญ	อ เณ ฌย	โกญญ โกญญ-ญย	คด, งอ, โกง
ข			
ขน	อ	ขน	ขุด
ป-ขนท	อ	ปกขนท	เล่นไป, วิ่ง
ขิป	อ	ขิป	ขว้าง, โยน
ขม	อ	ขม	อดทน, อดโทษ, คว
ชี	ย	ชีย	สิ้น
ค			
คม	อ	คจณ คม	ไป, ถึง
อา-คม	อ	อาคจณ อาคม	มา

คท	ณหา	คณหา	ถือเอา
อุ-คท	ณหา	อุคคณหา	เรียน(เอา)
ป-คท	ณหา	ปคคณหา	ประคอง, ยกย่อง
ปฎิ-คท	ณหา	ปฎิคคณหา	รับเฉพาะ, รับ ประเคน
คิล	อ	คิล	(กลืน)กิน
คูป	อ	โคป	คุ่มครอง
ข			
ขส	อ	ขส	กิน
จ			
จข	อ	จข	สละ
ปริ-จข	อ	ปริจจข	สละ, บริจาค
จร	อ	จร	เที่ยวไป; ประพฤติ
จิ	นา	จินา	ก่อ, สั่งสม, สะสม
อา-จิกข	อ	อาจิกข	บอก
จินต	ณ ฌย	จินเต-ตย	คิด
จिर คัพท	อายุ	จिरาย	ประพฤติน่า
จ	อ	จว	เคลื่อน
จुर	ณ-ณย	โจเร-รย	ลัก, ขโมย
ฉ			
ฉจจ	ณ-ณย	ฉจเท-ทย	ทิ้ง
ฉท	ณ-ณย	ฉาเท-ทย	ปิด กั้น
ฉิท	อ	ฉินท	ตัด, ผ่า
ฉิท	ย	ฉิซุช	ขาด, ทะลุ

ช			
ชน	ย	ชาย	เกิด
วิ-ชน	ย	วิชาย	คลอด(ซึ่ง)
ชร	อ	ชร	แก่, คร่ำคร่า
ชาคร	โอ	ชาโคร	ต้น
ชี	อ นา	เช ชย ชินา	ชนะ
ปรา-ชี	อ	ปราเช-ชย	แพ้
ชีว	อ	ชีว	เป็นอยู่
ฌ			
ฌา ฌ	อ	ฌาย	เพ่ง
ญ			
ป-ญป	ณ-ณย	ปณญาเป-ญเป	พลาด
ญา	นา	ชานา	รู้
ฐ			
ฐป	ณ-ณย	ฐเป-ปย	ตั้ง(ไว้), วาง (สกัณณ.)
ฐา	อ	ติฎฐ	ตั้ง(อยู่) (อภัณณ.)
อุ-ฐา-(ห)	อ	อุฎฐา-ฐุท	ลุกขึ้น, ตั้งขึ้น, ยืนขึ้น
ฑ			
ฑิส ฑิส	อ	ฑิส ฑิส	กัด
ต			
ตกฏ	ณ-ณย	ตกเก-กย	ตริก
ตณ	โอ	ตโน	แผ่ไป
ตป	ย	ตปป	เผา, ร้อน; อิ่ม
ตร	อ	ตร	ข้าม

ติช	อ เณ-ณย	ติช เตช-ชย	ทำให้คม, ลับ
ตุส	ย	ตุสส	ยินดี
ถ			
เถน	เณ-ณย	เถเน-นย	ขโมย, ลัก
ท			
ทม	เณ-ณย	ทเม-มย	ฝึก, ทรมาน
ทา	อ	เท ททา	ให้
อา-ทา	ย	อาทีย	ถือเอา, ยึดถือ
ทิว	ย	ทิพพ	เล่น
ทิส	อ	ปสฺส	เห็น
ทีป	อ	ทีป	สว่าง; เผา, ไหม้
ธ			
ธร	เณ-ณย	ธาเร-รย	ทรงไว้
ธา	อ	ทธา	ทรงไว้
จุ	นา	ธฺนา	กำจัด, ทำลาย
โธว	อ	โธว	ล้าง
น			
นส	ย	นสส	ฉิบหาย
นท	ย	นยฺท	ผูก
นทา	ย	นทาย	อาบ(น้ำ)
นิททาศัพท์	อาย	นิททาย	ประพடுத்தลับ
นี	อ	เน นย	นำไป
อา-นี	อ	อาเน-นย	นำมา

ป			
ปจ	อ	ปจ	หุง, ต้ม
ปต	อ	ปต	ตก
ปท	ย	ปชช	ถึง
ปา	อ	ปา ปิว	ต้ม
ปิลนฺธ	อ	ปิลนฺธ	ประดับ, ตกแต่ง
ปุจฺฉ	อ	ปุจฺฉ	ถาม
อา-ปุจฺฉ	อ	อาปุจฺฉ	อำลา, ถามโดยเอื้อเพื่อ
ปุร	อ	ปุร	เต็ม
เปส	เณ-ณย	เปเส-สย	ส่งไป
พ			
พนฺธ	อ	พนฺธ	ผูก, มัด
พฺธ	ย	พฺชณ	รู้
พฺร	อ	อาท (อ ปโรกขา)	กล่าว
ภ			
ภช	อ	ภช	คบ(หา)
ภร	อ	ภร	เลี้ยงดู
ภาส	อ	ภาส	กล่าว
ภิท	อ	ภินท	ทำลาย
ภิท	ย	ภิชช	แตก
ภุช	อ	ภุณช	กิน
ภู	อ	ภว	มี, เป็น
ภูส	อ เณ-ณย	ภูส ภูเส-สย	ประดับ, ตกแต่ง

ม			
ส้-มชช	อ	สมมชช	กวาด, ถู
ปริ-มชช	อ	ปริมชช	ถู, ลูบคลำ
มณท	อ เอ	มณท มณเฑ	ประดับ, ตกแต่ง
มท	ย	มชช	เมา, ประมาท
มน	ย	มณญ	รู้, คิด, เข้าใจ, สำคัญ
มนต	เณ-ณย	มนเต-ตย	ปรึกษา
มร	อ	มร มียย	ตาย
มส	อ	มส	ลูบคลำ
นิ-มิล	อ	นิมมิล	หลับตา
อุ-มิล	อ	อุมมิล	ลืมตา
มฺจ	อ	มฺจ	ปล่อย
มฺจ	ย	มฺจ	หลุด, พัน
มฺท	อ	โมท	ยินดี
มฺส	ย	มฺส	ลืม
มฺท	ย	มฺท	หลง
ย			
ยช	อ	ยช	บูชา
ยฺช	อ อ เณ-ณย	โยช ยฺชช โยช-ชย	ประกอบ
ยฺช	ย	ยฺชช	ควรร, ถูกต้อง
อุ-ยฺช	เณ-ณย	อุยโยช-ชย	ส่งไป
ยฺช	อ ย	โยช ยฺชณ	รบ, สู้
ร			
รณช รณช	อ ย	รช รณช รชช	ล้อม, กำหนด
อา-รณ	อ ย	อารณ-รณ	ปรารณ, เริ่ม

รม	อ	รม	ยินดี
รท	อ เณ-ณย	รท รเท-ทย	สละ, ทิ้ง, เว้น
รฺจ	เณ-ณย	โรเจ-จย	สว่าง รุ่งเรือง
อา-รฺจ	เณ-ณย	อาโรเจ-จย	บอก กล่าว
รฺท	อ	โรท	ร้องไห้
รฺช	อ เอ	รฺช-ช	ปิด, กั้น
รฺป	อ	โรป	ยกขึ้น; หว่าน, ปลูก
อา/อิ-รฺท	อ	อารฺท ออิ-รฺท	ขึ้น; งอก
โอ-รฺท	อ	โอ-รฺท	ลง
ล			
ลกช	เณ-ณย	ลกช-ชย	กำหนด
ลจช	อ เณ-ณย	ลจช ลจช-ชย	กระโดด, เหวะ
ลท	อ	ลท	ได้
ลป	อ	ลป	ฉาบ, ทา
ลฺ	นา	ลฺนา	เกี่ยว, ตัด
โอ-โลก	เณ-ณย	โอโลก-กย	มองดู, เห็น
ว			
วจ	อ เณ-ณย	วจ วาเจ-จย	บอก, กล่าว
วช	อ	วช	ไป
วณณ	อ	วณณ	หมุ่น, กลิ้ง
วตต	อ	วตต	เป็นไป
วท	อ	วท วเท	บอก, กล่าว
วณท	อ	วณท	ไหว้
วส	อ	วส	อยู่
วิ-วิจ	อ ย	วิวิจ วิวิจ	สังเกต
วิท	อ	วิท	รู้

วิท	ย	วิชช	มี
วิธ	ย	วิชฌ	แทง, เสียดแทง
ป-วิส	อ	ปวิส	เข้าไป
วท	ย	วุท	ลอย; นำไป
ส			
สกก	โ	สกก	อาจ
สช	อ	สชช	เงื่อน, เกี่ยวข้อง
นิ-สท	อ	นิสท	นั่ง
สม	อ ย	สม สมม	สงบ
สร	อ	สร	ระลึก, แล่นไป
ศาส	อ	ศาส	สอน, อบรม
ลิจ	อ	ลิจ	รด
ลิว	ย	ลิว	เย็บ
ลี	อ	เส สย	นอน
สุ	ณ ณา	สุณ สุณา	ฟัง
สุจ	อ	โสจ	เศร้ายุค
สุธ	ย	สุธ	หมดจด, สะอาด
สุป	อ	สุป	กลับ

ท			
ทน	อ	ทน	ฆ่า, กำจัด, เบียดเบียน
ทร	อ	ทร	นำไป
อา-ทร	อ	อาทร	นำมา
นี-ทร	อ	นีทร	นำออก
ป-ทร	อ	ปทร	ตี, ประหาร
วิ-ทร	อ	วิทร	อยู่
อว-ทร	อ	อวทร	ลัก, ขโมย
ทส	อ	ทส	หัวเราะ, ร่าเริง
ทา	อ	ชท(า)	ละ
ป-ทิ	ณา	ปทินา	ส่งไป
ทุ	อ	โท	มี, เป็น
อ			
ป-อป	อุณา	ปาปุณา	ไป, ถึง
อส	อ	*	มี, เป็น
อาส	อ	อาส	นั่ง
อิ	อ	เอ	ไป, ถึง
อา-อิ	อ	เอ	มา
อิจฉ	อ	อิจฉ	ปรารถนา, ต้องการ
อิกข	อ	อิกข	เห็น
อิส	อ	เอส	แสวงหา